

P.P. 1-8

b. 325.

(14) 325

Trial of early
converts in
Zululand

19 sp. 2p. (3/-)

K13/21

F. Vilakazi

Uhungena kokholo 1
kwela kahulu: 8

Indexed
typed
10/10/39

Kuthena ukuba abantu
mhlomphe bandi kwelase ka-
tal bavula izikhole. Phoke
abanye abantu abalubona
nga usizo lokholonjengo ba
wanamhlanjina abanye a-
haliboni lendaba iphuma
intombazane yakwa Nsumalo
yakuya zulu onamhlanjina
ngokubaleka seyaze yaba ku-
kholi lase makhumsheni. Uye
se waye sefile. Manjina we-
fundu ukhokholwa intombane
waye ngeyedwa u Ntomane wa-
ye namanye amantombaza-
na. Unina wamuvumela
intombane. Basebe khulwa
manjina kwa duma ka-
kholi ukuthi izingane se-
zikhokholwe. Kwathu ku mela
amradoda nabamuzane nge-
lendaba. Abanjwa wonke a-
ma intombazane. Amanye a-
balakeka awaziwa laphe a-

325

shona khona. kwathi lawo
 abanjivi we kwathiwa awa
 lahle. phansi izingubo amaw
 nye avuma ngokushesha a
 zlahla ngokuse saba ayise
 bawo. Anye njalo awavuma
 ukhukhumba. Nayke u
 ntombana nxumalo akav
 manga. Wase uyami biza
 umfawabo omkhulu wa
 ye ngazi untombana ukhuthi
 umbi biza lam umfawabo.
 manjona usemubambanga
 ntambo useboshelwa phe
 zulu entuthwini untombana
 usebathona uyakhala useche
 avume ukhuthi useya khum
 ula. abanye njalo ababenga
 vumi ukhukhumba ba
 bulaw ngoba bazobungula
 ezinye izingane. Babo hleho
 a khuthi ezinye izingane. No
 sisha babo funwa ukubu
 lawa ngoba ubona abadonca
 izingane nonfundisi befu
 ria ukhumbulala ngoba

325

naye ungonjalo. Manjena
 uNtomtana wahlala izinsu
 kwana wabaleka uza eSutu
 ngwini-engaziwa muntu eseya
 eKholweni zase Sheke ~~Sheke~~
 of England usefunda kapho
 sebenzisa abafowabo ukh-
 thi usekapho. Sebenzanda
 waye ngeyedwa belu enaman-
 ye antombazane akwezinye ezi-
 godi khona kuazulu. Kwathi
 ukuba abuye-umfowabo aye
 ayudlalifa wasethi kuba-fowa-
 bo khule ayoganiswa kuba-
 kumumungane uBohodebeni. Manje-
 na uNtomtana waye sengathi
 bayamvumela ukuba abeyikho-
 lwa. Manjena ayina mawabo
 wakhawo ~~sekhawo~~ abamutshena
 lendaba ka Ntomtana. Manjena
 kwathi musukwana behambi-
 le abafowabo bakhawo endli
 kumusukwana ezothwala ayo-
 ganiswa. Manjena uNtomtana u-
 nyhadade ecelele umfowabo ayena
 khosana kanye ukuba ayo-

325

manzela utshwala bona
 becu bokunni thutha untonta
 na bagondana nobaba yeni
 labo tshwala. manjena kuba
 thi mivavikwana ezolwala
 untombana umfawabo naba
 nye abafawabo. yase imuthe
 na enye inkosi-kazi yomfawa
 bo ukuthi uzolwala ayo
 ganiswa kuba kanga. hesho
 sikazi yomfawabo yayi mu
 hawikhela ngoba amunca
 ne impela phokhe esiva esodo deni
 endala. hendoda u kanga waye
 nenkosi-kazi eyodwa. manjena phe
 la umntu uma uyoganiwa
 uwalwa hendoda endala kuzo
 kuse. Imibamba umntwana
 egazi lutho yena ngalendaba. Pho
 kha yamnyala ukuthi agasho
 lutho lenkosi-kazi ukuthi umu
 tshenile lo ku. manjena u abhula
 naye u Ntombana Zazizungu
 ezinye izintombana ezingakha
 ngaye. manjena nonfawabo u
 wa nomusa impela kuzo
 untombana ngalayo mindi

325

Kuthena unase lishonile
 wase nikhwa utshwala nezi
 nye izintombi ukuba ba
 phuze. waye sekwazi lo ku
 intombana ukuthi uzothu
 thwa. Manjena wasezi daki
 swa impela kakhulu unte
 mtane lona. Kuthena una
 esebona abajawabo ukuthi
 sebe phelele bonke. Waphu
 ma sengathi uyocamawo
 buyayo injena. Usebale ka
 kakhulu impela egonda kw
 abo. Kuabo intombana kwa
 kungena ka nhla komuzi wom
 unyawabokudebuduze. Use
 gijima usetshena unina ichu
 khinana kuthiwa ngizothu
 lwa ngayo ganiswa. Usethu u
 size madanta unqasho ukuthi
 uke wangi bona. Usethu
 unina balebale mtanani
 ethe esuka babe rigena
 bajawabo. Unina sebenumbu
 za ukuthi uphi intombana?
 unina usokhuya umhlela

325

sethi ingani untanami
 uze lapsi walandwa yirina
 na ukuba azogaya kutshwala
 angu mazi miba? ngingamu
 buza hirina. Sebe hula a
 bafawabo ka ntombana. Unto-
 mbana uwakugcina kwabo.
 nonina uwoku gina kuyise.
 Untombana lona uthena
 angasika lakunna useyo
 casha emigodini. kwakubo
 mugodi omkhulu kude no
 mizi wakubo. komgodi sempa
 thi kwaku mbiva amalale
 huwona. Phoke inkompo yayi
 ngasekholapho. manjena use
 ingena phakathi untombana
 ubethula njena eceleni. kom-
 godi waya ngagondile phansi
 wawu kambe ngokwehlelanja
 lo. njena waze washona. kuthe
 na ukuba ezwe ukuthi ma
 njena sebedile abafawabo
 oseya kunina futi. Usethi
 manna nginike ngubozu
 mi manjena usebuza u

325

uMina ukuthi usuyaphi
 mntanami na? usethi a
 ngazi mana. usekhala u
 mina. usephuma usebala
 ka njalo intombana useye
 efika kwamulungu wakhe
 smudala lapho lake asebe
 nza khona isemutshena
 ukuthi abafowabo bafuna
 ukuyongarisa manjona use
 hamba uphondle evikoleni
 uMesisi usemnikha ingu
 bo yokulala u ntombana
 neyokugqoka nezikwa umphe
 ka. usekhamba kuthena ku
 sa waye sehlanguana nana
 nye futhi amantombazane
 abalekayo emakhaya ngaye
 belu indaba yokhelo. usethi
 ukuba ahlangane nawo sebe
 hamba kuthena emini ba
 thola ingola eyalapho beya
 khona base beyakhwela njalo.
 Kuthena uma selimantamba
 ma sekugamuka izintombi ne
 zinsizwa zivela odwendweni.

325

Umfawabo nabanye aba
 kubo babe iphulo loku
 dwendwe. Manjina usebona
 ukuthi bazonke bona usece
 la lona oshayela ingola ukh
 thi kuhle abe mboze ngose
 yili ngoba bazoba bona be
 se belwa naye futli ukuthi
 ubasaphi. Nebala usebembiza
 za ngoseyili sekuthi nayelol
 wo naylowe esegondana nem
 bo ka seyili enzele ukuphi
 funula. Kodwa noho baji
 luha bananzi. Kwa kuthi
 uma kungaka gamukhimumu
 u bathole ukuphi funula ka
 hle. Kwathi uma seluyolo
 na sebe bona ukuthi akukh
 muntu obalande kayo sebe
 pluma. Sebe yebe fika esi
 kaleni sebe mthelwa. Use
 hlala useze uyafa unina na
 ye useze egama kwa Mtshanga
 se. iselothelwa umfawabo
 uzimuhungu selakahle. Usethu
 thisa uMtshangase sebeze bakhe la
 phla emathunsheni End. S. 325.